

487451

Anul II. évf. No. 4.

CLUJ, Aprilie 1933.

Jahrg. II. No. 4.

CIZMĂRIA PANTOFĂRIA

Cizmadia és cipészipar % Derfischmen u. Schuhmacher

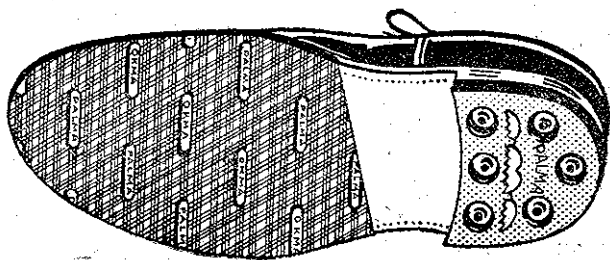
TĂLPUIREA GHETELOR

cu o durată nelimitată

PALMA OKMA

CRUPON DE GUMĂ

Avantagiile acestei invențiuni epocale cu totul nouă sunt: mersul este mai sigur, mai plăcut, mai elastic, apără contra frigului, umezelei, alunecării, răcelei și oboselei.

Produs al Industriei Naționale

Cereți dela comerciantul Dv. numai

PALMA OKMA

talpa durabilă

M O D E

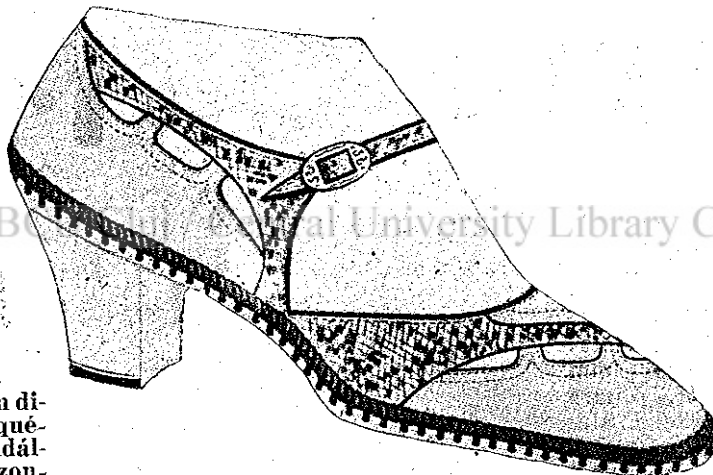
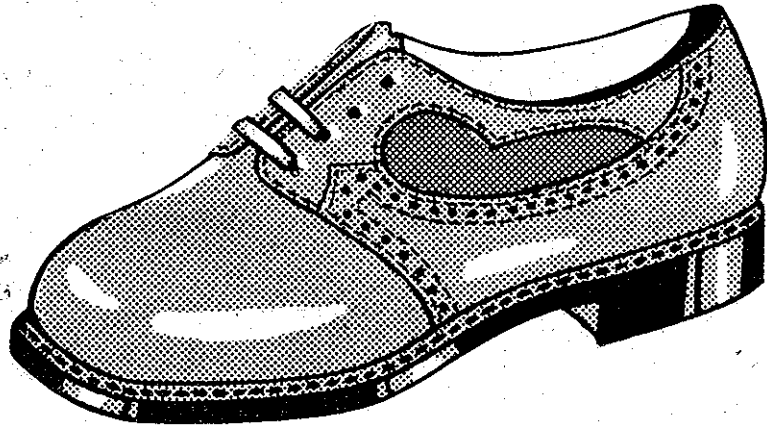
In America au devenit la modă pantofii albi de piqué în formă de sandale pentru serate. Pantofii se pot și vopsi.

După o altă creație, sandaletele de serate se confecționează din piei exotice, la cari însă nu dominează culorile intensive, ci unele vârgi în armonie cu culoarea de bază.

Pantofii suri și beige sunt foarte favorizați în culori deschise aproape până la alb.

La încălțăminteă bărbătească dominează liniile fine cu puține ornamente.

Desenele modelelor publicate le trimitem gratuit abonaților noștri.

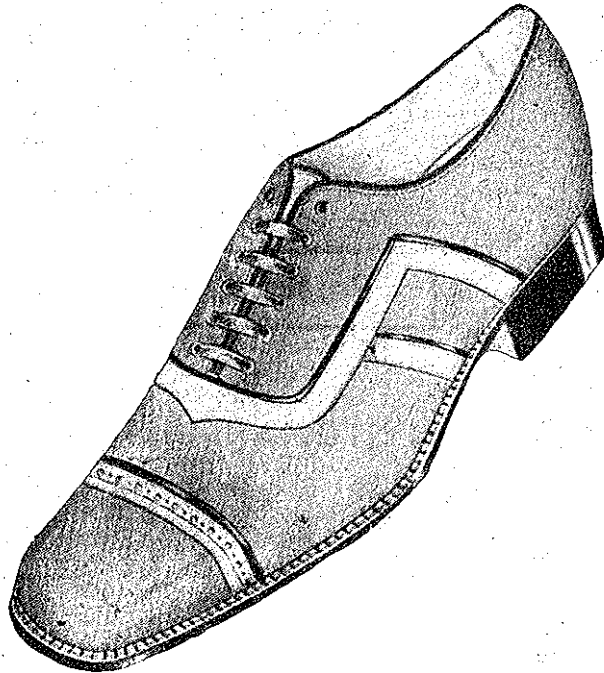

Amerikában igen divatos a fehér piqué-estélyi cipő (szandálforma), amelyet azonban kivánságra be is festenek.

Egy másik divatirány szerint az estélyi szandalettek vadbőrből készülnek, melyeknél azonban nem az élítő színek dominálnak, hanem egyes sávok az alapszínnel inkább összhangba kívánnak jutni. Igen finomak a szürke és beige cipők, amelyek színvilágosága majdnem a fehérig fokozódik.

Férficipőben az egyszerű finom vonalak vezetnek, kevés díszítéssel, de gyakoriak a bőrbeétekek. Gyermekcipőben a beétekek gyakoribbak, mint ezelőtt voltak.

A lapunkban közölt modellek rajzait fölkérésre előfizetőinknek díjtalanul küldjük.

Zur Ergänzung des sommerlichen Abendkleides aus Baumwolle bieten die amerikanischen Schuhfabrikanten Abendsandalen aus weissem Piqué, der selbstverständlich auf Wunsch der Käuferin eingefärbt werden kann. Es handelt sich um die üblichen hochhackigen Sandalenformen; die meisten Modelle sind mit Metall-Kidleder eingefasst. Eine zweite Art der sommerlichen Abendsandale der Saison 1933 verwendet Wildleder, das nicht mehr in Kontrastfarben verarbeitet wird, sondern in Streifen oder Gittern, Ton in Ton verarbeitet. Für Herren: Boxcalf, Chevreaux, Lack, Modell: solide Kombinationen, nicht auffallend. Kinderschuhe sind breit und halbrund mit englischem Absatz.

Cizmăria și Pantofăria

Csizmadia és Cipészipar :-: Der Tschismen u. Schuhmacher

Organ al meseriașilor cizmari, pantofari, papucari și al meseriașilor de băcane și pielărie || A csizmadia, cipész, bakkancs, papucs-készítők, általában a bőrfeldolgozó kisiparos szaklapja
 Fachblatt der Tschismen und Schuhmacher, des Bakkantsehen und Pantoffel-Verfertiger und überhaupt des Kleingewerbes der Lederbearbeitung

Apare: lunar
 Megjelenik havonta egyszer
 Erscheint einmal monatlich
 ●●
 Inserate după tarif
 Hirdetés megegyezés szerint

Redacția și administrația
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Redaction u. Administration
Sirada Andrei Muresanu II.
 (volt Atilla u.)

Abonament:
 Abonament: — Előfizetés:
 1 an — 1 évre . . . Lei 240
 1/2 an — 1/2 évre . . . Lei 120
 für ein 1 Jahr . . . Lei 240
 für ein 1/2 Jahr . . . Lei 120

Mai multă înțelegere și voință în zilele aceste grele!

Azi când toată lumea este foarte îngrijorată pentru viitor, fiecare din noi este necesar să vegheze cu atenție la postul său.

În primul rând este necesar să avem mai multă încredere în noi.

Să nu ne mișcăm numai atunci, când ne constrânge frica și când numai un pas ne desparte de prăbușire.

Să acționăm până ce avem putere și încredere în noi.

Satu-Mare ne-a arătat, că nu cu plângerile continue, ci numai cu munca serioasă ne putem ajuta.

În Satu-Mare pantofarii și-au înființat o cooperativă sub firma „Victoria“, care deja a și început să prospereze frumos.

Să nu se încreadă nimenea în forțele sale proprii.

Epoca acesta în care trăim, îi înfierează pe toți aceia, cari nu-și utilizează folositor timpul, ci numai, ca să producă daune altora.

De ce să nu ne unim, lăsându-ne la o parte toate neînțelegerile și colaborând în interesul obștesc cu toții pentru realizarea unui viitor mai serios.

Aceia, cari singuri își sapă groapa, merită ca să și cadă în ea.

Micii industriași azi sunt uneltele politicii fabricanților, cari știu, că nu pot să se lăfăiască, dacă meseriași se înțeleg.

Capitalismul creiază divergențe enorme între meseriași, ca să-și poată apăra interesele.

În actuala situație micii industriași nu pot să stea cu mâinile încrucișate, ci este necesar să acționeze organizându-se solidar pentruca să-și

poată apăra mai intensiv interesele, în actualele grele timpuri.

Oamenii, doar întotdeauna au nevoie de organizații puternice, când sunt amenințați în existența lor din toate părțile.

În intervalele întotdeauna trecem prin tranziții grele, în urma cărora bransa mereu are inconveniente de suferit.

În aceste tranziții se sporesc cărpacii, ca și ciupercile.

În astfel de timpuri grele, serii întregi de demagogi, caută să-i îmbate cu diverse vorbe goale pe reprezentanții branșei noastre, pentruca să ne distrugă nu numai solidaritatea, ci chiar și bransa, în favoarea lor.

Când vom fi însă solidari cu toții într'un front atunci vom putea înfrunta toate greutățile, trecând spre un viitor mai fericit.

Colegi! Incepeți acțiunea necesară pentru asigurarea solidarității branșei, organizându-ne fiecare pe oraș și județ ca apoi să ne solidarizăm într'o organizație generală puternică.

Pantofarii din Satu-Mare ne-au dovedit destul de elocvent, că prin organizare se poate realiza farte multe lucruri.

Să ne organizăm deci pentruca să ne asigurăm viitorul.

„Cizmăria și Pantofăria“ în numerile viitoare va începe să publice planuri perfecte și descrierea activității diferitelor organizații profesionale din orașele mai mari.

Președinții organizațiilor sunt rugați deci să ne trimită dari de seamă și descrieri în acest sens.

A cipőfelsőrészkesztő oktató ismertetése

Második közlemény.
Előadja T. Alexandru cipész-
mester, Bucuresti.

Mielőtt továbbmennék a módoszatok felsorolásában, ismét visszahatólok egynehány igen fontos dologra. Külföldön a szakiskolákban a felsőrészkesztésnél törvény: világos, napos teremben dolgozz! Azonban minálunk még nem tartunk ott, hogy minden lehetőség meglegyen egy szép, világos teremre. Ezért legalább arra szoritkozunk, hogy a szabászatnál lehetőleg az ablak mellett legyünk. Igen fontos, hogy a kivágott darabok áttekinthetően, egymás mellett és sorjában álljanak a felsőrészkesztő előtt. Az asztalka, amelyen dolgozik, illetve a deszka minden héten olajozva kell legyen és nem szabad rajta törések, vagy faragások nyoma lássék. A modelldarabkákat lehetőleg azonnal kivágjuk, ha pedig több darabot egymásután dolgozunk ki, akkor azokat sorrendben elhelyezzük. Jobb, ha többféle modelldarabot

veszünk egyszerre tekintetbe, mert akkor a bört azoknak formájában jobban ki tudjuk használni.

Hogy mennyire fontos a jó felsőrészkesztő-nél, illetve modellőrnél, hogy szeme a körvonalakat élesen fölfogja és rajza pontos legyen, az a következő kis esetből is kiviláglik: egy németországi fejlődő cipőüzemben modellőrt kerestek. A jelentkezőket egy terembe vitték, ahol egy tábla állott. A fekete táblára egy kifeszített nagy lepke tettek és a föladat az volt, hogy a jelentkezők ezt pontosan megrajzolják. Az eredmény a következő volt: az egyik félénken rajzolt, mozdulatai ijedtek voltak, a ceruzával nem is mert a papírnak nekimenni. A másik az arányokat nem tartotta be. A lepke fejét oly nagyra rajzolta, hogy egész ragadozó madárnak nézett ki. Így néztek ki a rajzok egymásután, míg végre alig két modellőrt nyújtott megfelelőt.

(Folyt. köv.)

A foltozó vargától a mechanikai javító műhelyig

Második közlemény Steiner Jenő,
a Carmen oradeai cipőgyár vezérigazgatójának tollából.

Ennek az új rendszernek következtében a cipőjavítás sokkal jobb kezekbe került és voltak cipőjavítók, akik művészi tökéletességgel végezték a munkájukat. Amíg a kismesterek kezében volt a cipőjavítás, azt 75 százalékban tanoncokkal végeztették és nagyon gyakran megesett, hogy ahelyett, hogy a cipőt tisztességesen megjavították volna, kezdő tanoncok elrontották, összevagdosták a cipőket. A kifejezetten cipőjavító-műhelyekben segédek végezték a javítási munkát, ami természetesen a megtalpat, vagy megfejelt cipőkön meg is látszott.

Amikor már a varrógép bevonult a cipőiparba egy nagyon jó segítő társat kapott a cipőjavító a cilindres varrógépen (Hohlmaschine). Ezeknek a gépeknek a cipőjavító műhelyekben nagy szerepük volt. Kisebb felsőbőrhibákat alátett foltokkal stoppoltak, a borításokat és kapliákat, amelyeket addig kézzel varrtak, a gép végezte, természetesen sokkal szebben és kifogástalanabban, mint a kézimunkánál.

A kilencvenes évek vége felé, Amerikát járt németországi cipészek visszatérve, hazájukban Berlinben és Lipcsében berendezik az első mechanikai cipőjavító műhelyeket. Ezen műhelyek felszerelésében ott találjuk a kombinált tisztítógépet, amely áll egy Schnittpfräselő, egy Schnittpolirozó, egy csiszoló és fényező gépnek az összetételéből. Azonkívül ott találjuk a talpvarró és a szegezőgépet. Ma pedig már rendszerint az ágópréseket is. Egy ilyen egyszerű felszereléssel biztosítva van a munka gyors és meglehetősen tökéletes menete.

Ezzel szemben gondoljunk csak vissza, amikor a cselédet elküldték, négyszer-öttször a cipész-

hez és megkérdezték, hogy készen van-e már a javítás. Mennyi bosszusága volt a fogyasztó közönségnek. Abban a korban élünk, amikor mindenki szereti a gyors és megbízható kiszolgálást. Ha ezt tekintetbe vesszük, akkor ne csodálkozunk rajta, ha ezek az új rendszerű mechanikai cipőjavító-műhelyek nagyon hamar népszerűvé váltak. Ma már az egész világ nagyobb városában előszeretettel keresik fel a cipőjavító-műhelyt és lehetőleg mellőzik a megbízhatatlan iparosembert. Ez aztán tisztára nemzetközi értelemben véve, a cipész-mesterek büne. Nem mindig van azoknak igazuk, akik a panasz és jajgatás nagy mesterei. Azok a szakmások, akik a pusztuló kispárnak a bánatát minden lehető alkalmammal nyilvánosan zengik, azok ne felejtsek el, hogy ők maguk is hozzájárultak ahhoz, hogy a fogyasztó közönség rokonszenvét nélkülözzik. A cipőjavító műhelyek úgy vannak berendezve, hogy a rámás varrott cipőt varrottan talpalják, a szeges cipőt szegezve, a ragasztott cipőt ragasztva; lehetőleg az elkészítés eredeti eljárásában végzik rajta a javításokat is. Ismertem sok cipész-mestert, aki a varrott cipőre faszeggel felszegezte a talpat, úgy, hogy hasznavehetetlenné tette azt és rövid idő múlva lehullott róla a talp. Ilyen és hasonló bünöket az egész vonalon elkövetett a szakma. Egy szaklap keretében azért jó ezt őszintén megírni, hogy a szakmáink okuljanak belőle, nehogy egy szép napon ők is azon meglepetés elé legyenek állítva, hogy a mechanikai cipőjavító műhelyek kiűtik a kezükből a kenyeret.

(Folyt. köv.)

Egy szóból száz sosem lesz,
Az okos cipész PALMA OKMAT vesz.

Conservarea picioarelor

În genere picioarele ne sunt cele mai neglijate membre, în special pentru că sunt acoperite în ghete și astfel nu se observă. Dar, cum știu, că din murdărie ni-se produc cele mai multe boli, tot așa pantofarii conștiinți este necesar să ofere sfaturile clienței lor cu privire la îngrijirea picioarelor.

Este foarte proptic să se spele în fiecare zi picioarele, cari asundă. Baia este necesar să fie caldă, apoi rece, iar după baie să se șteargă bine picioarele. Talpa este necesar să se frece cu spirt, salicilic de 1%, iar înainte de-a trage ciorapii, să fie frecate picioarele cu puțin praf de pudră.

Metoda s'a dovedit foarte practică în special la femei.

Dacă însă picioarele sunt roșii și sensibile, atunci li-se recomandă baie de ceai de frunze.

Bătăturile și întepenirile de piele se produc din cauza incomodității ghetelor.

Bătăturile se strivesc cu cutit numai, dacă li-se strivesc și rădăcina.

Picioarele îngheață, dacă stau foarte strânse în ghete. La îngheț se freacă picioarele cu zăpada.

Contra degerăturilor este foarte practică baia de scoartă de stejar, după care membrele înghețate sunt a se freca cu tinctură de iod și în fine se înfășoară în vată.

Sistemul este a se repeta în câteva rânduri.

În baie se mai poate pune și salmiac, terpenină ori ulei de muștar.

Intrucât însă degerăturile ar produce rane, atunci este recomandabil să se cureze cu medic.

(Urmează.)

Ce spun voiajorii despre piața de încălțăminte? Despre piața de încălțăminte nu se poate face o oglindă generală, pentru că această ramură se deosebește de celelalte, soartea fiecărei întreprinderi fiind dependentă mai mult de persoana, care o conduce. Se știe, că cel mai mare trafic se realizează din încălțămintele de dame și copii și deci traficul depinde astfel de clientela feminină. Secretul prosperității este deci în culanță și pedanterie. Produsele de calitate încep să se lanseze, iar pantofarii țin pas cu fabricanții în privința produselor.

Promovarea de doctor a unei calfe de pantofar. Budapesta are o mare senzație: Alexandru Kovács, calfa de pantofar, a fost promovat doctor în științe economice la Universitatea din Budapesta. Dl Kovács, ca și calfa de pantofar, și-a terminat studiile liceale pe cale particulară și cu toată munca zilnică, și-a putut termina și studiile universitare. După părerile cercurilor de branșe, dl dr. Kovács confecționează și încălțăminte excelente.

Mode. Femeile chiar și înainte de război cântan să-i imiteze în modă pe bărbați. Astfel putem să constatăm, că femeile se orientează și spre portul de pantaloni purtând pyjama nu numai aca-să, ci și la băi. Conducătoare de sex-apeal a femeilor artista Marlene Dietrich a introdus portul pantalonilor pentru femei în Hollywood. Fabricanții de încălțăminte din America au privit indiferenți noile apucături feminine la început, dar acuma încep să se cugete, că ce inglușcă poate avea noul port asupra modei de încălțăminte. Cele mai multe păreri conclud, că noua modă este în favoarea fabricanților de încălțăminte, cari își dau seama, că astfel vor fi nevoiți să treacă la fabricarea încălțămintelor masive, cu tocuri joase și cari necesită materie mai multă.

Expoziția a doua de pielărie și încălțăminte din România va avea loc între 10 Septembrie și 10 Octombrie. Ministerul de industrie și comerț a autorizat expoziția, pe care o organizează Asociația Tâbăcarilor și Cizmarilor din România în Parcul Carol din București. Expoziția va avea loc sub patronajul M. S. Regelui.

Die Sauberleit der weissen Doppelstiche. Nichts sieht haesslicher aus, als wenn weisse Doppelstiche tauggeschmutzt sind. Mitunter ist kaum noch festzustellen, ob es sich um eine weisse oder gelbe Doppelnaht handelt.

Über die Besohlungsmaschine. Wenn früher die Besohlungsmaschine belächelt wurde, so war dies berechtigt. Die älteren Maschinen arbeiteten nämlich geräuschvoll, aber umso schlechter. Die neuen Besohlungsmaschinen aber die nahezu vollkommen geräuschlos arbeiten, nicht lauter sind, als eine feine Nähmaschine und durch einige Handgriffe die Schuhe besohlen, sind überraschend. In Amerika kostete bisher die Besohlung nahezu eben soviel wie ein neuer Schuh, wesshalb man auch meistens den alten Schuh einfach wegwarf. Heute aber sind die Reparaturen auch in Amerika rentabel geworden. Trotzdem wird die Handarbeit auch durch diese Maschine nicht gefährdet, denn ganz besonders beim Schuh kann die Maschine nie mit der Menschhand aufkommen.

**Calfbox, Mastbox Rosschevreaux
Chevrette schwarz und braun**

Marke :

SILVANIE

ORIENT

INDUSTRIA DE PIELE TIMISOARA II.
Spl. Morarilor 4-6.

Die absatz---Herstellung P A T E N T E

Die Absatzherstellung ist eines der wichtigsten und interessantesten Gebiete in der Schuhfabrikation. Insbesondere wenn solche in Höhen von über 3 cm. in Frage kommen und in verschiedenen Formen im Gepraege erzeugt werden müssen. Der nächstehende Text gibt genügend Aufschluss über Vor- und Nachteile in der Absatzherstellung.

Von Entwerfen der Fleckserien.

Beim Entwerfen von Fleckserien stellt man von allen im Betriebe befindlichen Formen die grössten und kleinsten Sohlen- und Brandsohlen-schablonen zusammen, sortiert dieselben in Herren-Damen-oder sonstige Formengattungen. Danach werden die verschiedenen Absatzformen, die man wünscht zusammengestellt, sodass von vornherein ein klares Bild zu erkennen ist, wie der Aufbau von statten gehen soll.

Sind sämtliche Formen beisammen, so beginnt ein kombinieren zu einer Einheitsserie, womit alle Absatzarten hergestellt werden sollen. Es ist wichtig, gleich von Anfang an auf rationelle ökonomische und organisatorische Vorteile beim Absatzbau zu sehen. Zu diesem macht es sich notwendig, bei Bestellungen neuer Leistenformen die Fersenform derselben in die bestehende Einheit zu formulieren.

Werden diverse Absatzformen notwendig, indem Sport-Arbeiter-Strassen- und Luxus-schuhwaren — leider noch in einem Betriebe — hergestellt, so ist eine vollkommene kombinierte Fleckserie meist nicht möglich. In solchen Fällen werden die Anschaffungen mehrere Pressformen erforderlich.

Nach den Sohlen- und Brandsohlenformen ist in ein Viertel Laenge zur Sohle je ein Fersenstück auszuschneiden, wobei ein schmaller Rand seitlich zum Gleichschneiden links und rechts zur Sohlenfersenform erforderlich ist. Dies ist notwendig, da die Fersenpartien links und rechts seitlich nicht immer gleich gehalten sind.

(Fortsetzung folgt.)

Ein Prozentsatz verkümmertter Füße. In einer amerikanischen Schule wurde auf Grund von ärztlichen Untersuchungen festgestellt, dass 80% der Mädchen und 65% der Knaben verkümmerte, oder mindestens irgendwie deformierte Fussformen haben. Die Schüler stehen im Alter von 8—14 Jahren. Ein Specialist wagt hiemit im Zusammenhange die Erklärung, dass 90% der Menschheit an Fusskrankheiten leidet, weil die Schuhe sich der Fussform nicht anpassen.

Die billigstein auslaendischen
Modeblaetter liefert Ihnen
auf Wunsch die Buchabteilung
der Cizmaria si Pantofaria:

Schuhrevue Lei 130.
La Calzatura Lei 160.
La Chaussure Lei 320.

Das Risschliessen. Es kommt darauf an, welches Klebemittel man verwendet. Jedenfalls sollte darauf Rücksicht genommen werden, dass Risszement feuchte Flächen nicht fest kittet. Man sollte deshalb die Rissrille und Risslippe nur im trockenem Zustand mit Risszement bestreichen. Vor dem Schliessen des Risses ist es nötig, mit sauberem Schwamm oder schmalen Pinsel die Narbenseite der Risslippe anzufeuchten. Die Flächen, gegen die sich die Risslippe legt, geben im trockenem Zustand dem Druck beim Aufdrücken der Risslippe nicht nach. Sie kann sich also fest auf ihre Unterlage legen. Dadurch, dass sie von der Rückseite angefeuchtet ist, ist sie so weich, dass sie sich ihrer Unterlage vollständig anschmiegt. Es ist darauf zu achten, dass der Riss an allen Stellen gut geschlossen ist nach dem Verlassen der Riss-schliessmaschine. Meistens wird die Sohlenfläche vor dem Glätten leicht angefeuchtet. Wenn von dieser Feuchtigkeit etwas in etwa offene Rissstellen kommt, ist die Verbindung an dieser Stelle unterbrochen; an ihr beginnt dann der Riss gewöhnlich sich zu öffnen.

*

Das Ausreiben der Nähte. Zum Ausreiben aller Nähte sollte man einen angewärmten Ausreiber verwenden. Die meisten Nähte werden angefeuchtet und müssen dann scharf verrieben werden. Ist der Reiber nun warm, dann braucht der Druck auf die Naht kein so starker zu sein; sie wird dadurch geschont und hält besser.

*

Das Schnittpolieren. Ursprünglich sollte das Schnittpolieren nur den Zweck haben, die seitliche Schnittfläche, also den Schnitt, vor Feuchtigkeit deshalb zu schützen, weil sonst die ganze Sohle schneller durchnässt. Jetzt gilt er als eine Zierde für den Schuh. Ein gut ausgeprägter Sohlenschnitt muss mit Seifenwasser vorgebrannt werden. Dazu darf das Eisen nicht zu heiss sein. Zum Auftragen der reinen Schnittschwärze muss der vorgebrannte Schnitt ganz trocken sein. Vor dem eigentlichen Schnittpolieren muss er wieder getrocknet sein. Die Schnittschwärze selbst darf kein Wachs enthalten. Erst wenn der Schnitt mit der Schwärze vorgebrannt ist, wird das Wachs aufgetragen. Solcher Schnitt erfüllt nicht nur vollständig seinen Zweck, er ist auch eine Zierde für den Schuh. Der Kenner beurteilt darnach das Fabrikat. Nicht vorgebrannte Schnitte sollte man bei besseren Qualitäten unter allen Umständen vermeiden.

Abonnieren Sie die
Cizmaria si Pantofaria

A BETEG LÁB

Második közlemény.

Anélkül tehát, hogy okát mutatnók, ki a hibás a mai nagymérvű lábbetegségekért, figyeljük meg azokat a hibákat, amelyek egy a cipő elkészítésénél, mint javításánál előfordulnak. Legjobban tesszük, ha 100 pár reparaturára szoruló cipőt veszünk szemügyre. Mert a láb éppen ott fogja nyomni a cipőt, ahol az az izomzat formáinak nem felel meg. A sarokcsontra tapadó izom gömbölyded alakban domborodik, följebb pedig mindkét résznél egyenlően szűkül. Ezzel ellentétben megfigyelhetjük, hogy a mi cipőinknél már a kaptafák sem igyekeznek alkalmazkodni. A sarokcsont minden egyes lépésnél igyekszik beleményedni a bőrbe, majdnem üreget váj magának, aminek a következménye az, hogy ezen a helyen egy kis mélyedést és állandóan foltokat találunk. Köröskörül pedig a harisnyának fonalszállái és lábizzadmány rakódnak le. Nem is képzelhetjük el, hogy ennek a körülménynak mily sok áldatlan következménye van. Meg is figyelhetjük, hogy ezeken a helyeken leghamarabb meggy tönkre a bétésbőr, annak dacára, hogy a láb tartása éppen ezen a helyen a legruganyosabb.

Ha egy-egy szaktársunknak alkalma nyílik a láb röntgenfelvételeit figyelemmel kíséreni, akkor láthatja, hogy a láb a cipőben tulajdonképpen nem is helyezkedik el. Testünknek főrészt a csontok képezik, mivel az izmok arra csak tapadnak, de mert anyaguk nyúlós és ruganyos, a csont nyomása alatt idomulnak. Tehát a lábcsonatok különösen férficipőnél nem kapnak a talp formájában megfelelő helyet. A férficipő talpa nem kap görbülő formát, amint azt a lábfejcsonatok megkívánják, hanem sokkal inkább elfekvő, majdnem lapos. Mert ne feledjük el, hogy a csontokra tapadó hus, illetve izom ebben a kérdésben számításba sem jöhet. Az ilyen cipő után direkte kényyszeríti a lábat, hogy a cipőhöz alkalmazkodjon, aminek természetes következménye csak a ludtalp, vagy bokasüllyedés lehet.

A járásnál a test legnagyobb súlya a sarokcsontra és a nagyujj kiemelkedő talprészére esik. Ebben a tekintetben a német gyárak például már fölfigyeltek a szaklapok állandó kritikájára és az ezeknek megfelelő helyen már kis üregerterű be-mélyedéseket csinálnak cipőiknél.

A külső ballninál azonban a csontváz röntgenfelvételét nézve, azt látjuk, hogy a felsőbőr kb. 7 mm-el eltolódik a láb formájától, tehát nem alkalmazkodik. Ez is bizonyítéka annak, hogy mennyire nem veszi még cipőiparunk a lábcsonatok elhelyezkedését tekintetbe.

(Folyt. köv.)

Időszerű elmékedés a talpalógépről. Ha régebben egy kézlegyintéssel elintézték azt a talpjavító munkát, amelyet a gép végzett, úgy ez talán még indokolt volt. Az akkori gépek nagy zajjal, hűhóval, de annál rosszabbul végezték munkájukat, míg manapság az ugynevezett zajtalan talpalógépek valóban csodálatba ejtenek bennünket. Ezek a gépek úgy működnek, mint valami csöndes varrógép és egy-két mozdulat elegendő ahhoz, hogy a cipő percek alatt új talpat kapjon. Amerikában ezelőtt egy cipő javítása majdnem ugyanannyiba került, mint az új cipő, ezért rendszerint eldobták a régit, mielőtt valami baja volt. Ma azonban ott is tért hódítanak a javítási munkák. A gondolkodó szaktárs azonban nyugodtan fogadhatja ezeket az új fölfedezéseket, mert hiszem éppen korszakunk kívánja meg, hogy a cipő minden tekintetben passzent, tehát kézzel kidolgozva legyen.

A fantázia bősége. Egyik szaktársunk Bukarestben 10 évvel ezelőtt igen jómérvű cipészmeister volt. Vigán dolgozgatott és igen megvolt elégedve egy sorsával, mint saját munkájával. Évek teltek azonban azóta el és ő ijedt csodálkozással kellett napról-napra észlelje, hogy a vevők jobbik része elmarad. Olvasta itt-ott, hogy a korral haladni kell, hogy a jó cipész lépést kell tartson minden új divatáramlattal, azonban mindezek a figyelmeztetések nem hatottak rá. Ő azt hitte, hogy ha eddig jó volt a munkája, hát ezután se legyen senkinek sem kifogása.

De a gondolkodó ember tudja, hogy a föld forog és a világ rendje változik. Haladni kell Szaktársak! Nem szabad hátul maradjunk a romboló gyári konkurrencia mellett, hanem be kell bizonyítsuk, hogy a finom kézi munka sokkal árdásosabb, jobb és szebb, mint a gyári. Mire van tehát szükségünk? Jó munkára és jó divatlapokra. Ezért rendezkedett be a Cizmária si Pantofaria divatlapokra is és ajánlja szaktársainknak a következőket:

Schuhrevue Lei 130

La Calzatura Lei 160

La Chaussure Lei 320

Rövid idő alatt közismert lett az

UNICUM

KAPTIFA

A jó cipész ezt használja.
CLUJ, Strada Saguna No. 16.

A legszebb divatlapokat legolcsóbban könyvosztályunknál kapja.

S F A T U R I și

I N F O R M A Ț I I

Către organizațiile de breslă din țară!

„Cizmaria și Pantofăria“ este indispensabilă, fiindcă-i ajunge cuvântul preșutindeni, unde sunt interesele reprezentanților branșei.

Din acest motiv cerem, ca toate organizațiile să ne comunice evenimentele, ce au și dările de seamă dela adunări.

Evenimentele dela adunări le publicăm gratuit, ca să se poată intensifica legăturile colegilor.

Mașinele de tălpuit. În trecut, dacă nu se lua în serios munca, pe care o îndeplineau mașinile de tălpuit, erau motive serioase în această direcție, pentru că mașinile făceau mare sgomot și lucrau imperfect. În prezent însă mașinile de tălpuit nu produc atât de mare sgomot și lucrează mai perfect și mai rapid. În America, în trecut o reparație de ghetete costa, ca și confecționarea unei noi încălțăminte și din acest motiv nu se făceau reparații. Acuma însă și acolo se fac reparații, în urma nouilor vremuri, în cari se preferă lucrul de mână.

Un coleg din București ne roagă să publicăm pentru aceia, cărora li se ivesc pete la pantofii albi confecționați pentru vară, că aceste pete se pot evita, dacă în lucru, confecționarii își freacă mâinele în federweis. Dar în timpul confecționării nu este permis, ca să ne ocupăm cu alt lucru. Dacă după aceste se ivesc pete de praf, aceste se pot șterge cu radir.

Ghete cu tocuri goale. Un coleg venit din streinătate ne avizează, că în țările prin cari a trecut, a observat și încălțăminte cu tocuri înăuntru goale. Tocurile sunt confecționate din talpă, dar mai târziu se vor confecționa din alt fel de material.

Un coleg bucureștean acum zece ani era un pantofar vestit, lucrând vesel și fericit. Dar trecând vremea, a observat, că își micșorează clientela zi de zi. Din când în când citea, că un bun pantofar întotdeauna trebuie să progreseze cu timpul, dar aceste sfaturi nu le lua în serios. Cugetătorii însă știu, că pământul se învâрте mereu, iar lumea se schimbă, progresând. Colegii! Nu este permis, ca să ne stânjeneză mereu concurența fabricelor, ci să arătăm, că lucrul de mână este mai excelent. Dar, ca să ținem pas cu progresul, avem nevoie de reviste de modă. La revista noastră se găsesc revistele de modă „Schuhrevue“ cu 130, „La Calzatura“ cu 160 și „La Chaussure“ cu 320 lei.

Bata în Orient. Acum câțiva ani era de necrezut, că Bata, devenit un fabricant renumit dintr'un simplu pantofar, va pătrunde în Extremul Orient și în India, cu produsele sale. Acuma însă întâmpinăm filiale de ale firmei Bata și în Palestina, Siria și alte țări îndepărtate. Drumul plănut în India, a reușit excelent întrucât Bata a exportat cu vaporul „Moravia“ pe mare și în India încălțăminte confecționate numai în parte, pentru că să poată fi perfecționate practic, după cerințele clienților. Acuma suntem informați, că chiar și în Cehoslovacia li se face concurență produselor Bata chiar și din partea pantofarilor, încurajându-ne la noi speranțe.

Încălțămintele japoneze de dumping. Guvernul japonez a luat foarte practice dispoziții pentru încurajarea industriei indigene de încălțăminte, diversele țări prohibind importul de încălțăminte japoneze. Astfel japonezii exportează încălțăminte confecționate numai parțial și cari se pot confecționa complet prin două-trei prinsături. În consecință produsele japoneze ajung în comerț ca produse de confecționat, cari se pot exporta. În România însă nu avem de ce să ne îngrijoreze dumpingul japonez pentru că pe noi nu ne amenință.

Expoziția mondială din Chicago. Sub numirea „Secolul Progresului“, va avea loc o expoziție mondială în Chicago, între 21—23 Iunie. La acesta expoziție s'au anunțat frumoase produse de pielărie și încălțăminte, înșirându-se modele din 1833—1933, în serie cronologică. La expoziție vor participa și diferitele regine ale frumuseții din diverse țări.

DI. M. Faur a înființat în Oradea o fabrică de cuie de lemn pentru încălțăminte. Asupra întreprinderii vom reveni cu amănunte detaliate, interesându-ne branșa.

Dlul K. Vertes din Alba-Iulia îi răspundem în acest loc, că de ce n ua ne cunoaștem fabricele indigene? Noi de asemenea am căutat să publicăm amănunte despre întreprinderile mai marcante de pielărie și tăbăcarie, dar până acuma nu am început nimic, pentru că să nu se creadă, că urmărim să facem reclame unor întreprinderi. Acuma însă vom începe în numărul viitor acțiune și în acest sens, aducând amănunte detaliate despre fabricile mai marcante de pielărie și despre întreprinderile, cari ne interesează branșa. Chiar și până atunci vă avizăm, că puteți să cumpărați liniștiți atât piele cât și talpă „Dermata“, cari sunt produse bune.

H I R E K

NACHRICHTEN

Az ország cipész-szakszervezeteihez

A CIZMARIA și PANTOFARIA szükségét pótló vállalkozás, mert szava elhat mindenhova, ahol szaktársaink érdekeit tekintetbe vehetik.

Ezért felkérünk minden szak. és céhszervezetet, hogy ugy közgyűléseiről, mint a szervezeten belül történő összes eseményekről bennünket állandóan és pontosan értesítsenek.

A közléseket díjtalanul hozzuk, hogy ilymódon is a szakma egyes tagjai között a szorosabb kapcsolatot megteremtjük.

A csikágói világkiállítás. A Haladás Százada elnevezés alatt ez év június 21—23-ig világkiállítás lesz Amerikában. Szébbnél-szebb cipőmodellek kerülnek a kiállításra és divatrevü is lesz. Ez az igen érdekesnek mutatóköz. revü 1833-tól 1933-ig időrendben bemutatja a haladás századát. Megjelennek az országok szépségkirálynői is, mint divathölgyek.

A lábbetegségek százalékaránya. Egy amerikai iskolában orvosi vizsgálatok alapján megállapították, hogy a lányoknak 80 százaléka, a fiúknak pedig 65 százaléka kisebb-nagyobb lábbetegségben szenvedett. A gyermekek 8—14 év között vannak. Egy specialista ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy az emberiség 90 százalékanak beteg lába van, főként azért, mert a cipők a ballinál nem alkalmazkodnak az izületek formájához.

Üreges cipő. Egyik szaktársunk a napokban külföldön járt és a különféle cipőkészítményeket tanulmányozta. Egy alkalommal egy gyárban férfi és nőcipőket mutattak neki, amelyek föltűnően könnyűek voltak. Szaktársunk csak mehozen jött rá, hogy ezeknek a cipőknek sarka belül üreges. A sarok anyaga egyelőre bőr, azonban a gyár vezetőjének közlése szerint rövidesen más anyagból fognak az üreges sarku cipők készülni. Talán mihozzánk is elhozza a szél ezt az új gyártási módot.

A román bőr- és cipőipari cikkek második kiállítása f. évi szeptember 10-től október 10-ig lesz megtartva. A Kereskedelmi és Iparügyi Minisztérium engedélyezte a második román bőr- és cipőipari termékek kiállítását, amelyet az Asociația Tabacarilor și Cismarilor din România fog a Parcoul Carolban megrendezni. A védnökségre Ófelségét kérték fel. A kiállításon az ország minden részéből ott lesznek a magasabb tudású cipészek munkái.

Die Cizmaria și Pantofaria wirkt überall, wo die Interessen des Schuhmachergewerbes zu beachten sind.

Wir ersuchen daher jeden Fachgenossen und jede fachliche Gemeinschaft, uns über die Vorfälle und besonders Vereinsgeschehnisse zu informieren.

Zwecks Schaffung eines engeren Bandes, bringen wir sämtliche Vereinsnachrichten und Veröffentlichungen kostenfrei.

Bata im fernen Osten. Vor einem Jahrzehnt schien es noch unglaublich, dass der einfache Schuhmachermeister im fernen Osten in Indien, Absatzgebiet finde. Sogar in Syrien und Palästina werden täglich neue Bata-filialen eröffnet. „Die schwimmende Schuhhandlung“ die — wie bekannt — vor einiger Zeit aus den Lagerhütern der Bata-Fabrik zur Beglückung exotischer Länder auf dem Schiff „Moravoa“ abgedampft ist, soll einen beispiellosen Erfolg erzielt haben. Übrigens ist es für die Fabrik und die Mentalität kennzeichnend, dass am Schiff sogar während der Reise an unvollendeten Schuhen gearbeitet wurde. Gleichzeitig erhalten wir aber auch die Nachricht, dass in der Heimat Batas die Schuhmacher so weit gekommen sind, dass sie im Preise bereits konkurrieren können.

Japanischer Schuhdumping. Nachdem gegen die japanischen Schuhe sich allseits die Zollschranken hochheben, hat die japanische Regierung in schlauer Weise den Export unfertiger Schuhe beschlossen. Diesen unfertigen Schuhen aber wird eine mit Abbildungen versehene Gebrauchsanweisung beigelegt, die zeigt, dass diese Schuhteile mittels Zusammenheftung der Teile durch einige Klammern fertiggestellt werden können. Nachdem nun solche Waren als Halbfabrikate bezeichnet werden, stehen ihnen die Grenzen offen. Darum aber keine Angst, für Rumänien bedeutet die japanische Schuhindustrie vorläufig noch keine Gefahr.

Die Weltausstellung in Chikago. Wird Unter der Benennung Das Jahrhundert des Fortschrittes wird am 21—23 Juni d. J. in Chikago (Amerika) abgehalten. Es werden hier nicht nur die schönsten Schuhmodelle, sondern auch eine Revue zur Aufführung gelangen, welche in anschaulichen Darstellungen das Jahrhundert des Fortschrittes 1833—1933 verkörpern wird und wobei die Schönheitsköniginnen der einzelnen Staaten mitwirken sollen.

Seien Sie Mitarbeiter
unseres Blattes.

Vezető márka a

WITEHOUSECsirizei a legkedveltebbek.
WITEHOUSE keményítő-
gyár, ARAD, str. Fabricel.

M. Faur cipésszaktársunk, Oradean faszeggyárat létesített. Ez a hír a helyi piacot igen kellemesen lepte meg. Az üzem ismertetésére jövő számunkban térünk ki.

K. Vértés, gyulafehérvári szaktársunknak itt küldjük válaszukat arra a kérdésre, hogy miért nem ismertjük a hazai gyárat: „Mi is tervbe vettük a jelentősebb bőrgyárak és tímárságot, ismertetését, azonban ezideig elállottunk ezen ideánk keresztülvitelétől, nehogy az ismertetés propaganda-izünek lássék. Most azonban élünk az alkalommal és jövő számunktól kezdve állandó leírást fogunk hozni úgy a jelentősebb bőrgyárakról, mint az összes többi üzemeiről, amelyek a cipésziparosságot érdeklik. Addig is közölhetjük Önnek, hogy a Dermatától úgy felsőbört, mint talpbört nyugodt lélekkel vásárolhat. Ezek kipróbálást márkák.

Bata a Keleten. Évekkel ezelőtt még hihetetlennek látszott, hogy Bata Tamás, az egyszerű cipésszaktársból lett világnagyság, a távol Keleten és Indiában is piacra találhasson. Ma már azonban Syriában, Palesztinában és sorra mindenütt Bata-fiókok nyílnak. Az Indiába tervezett út fényesen sikerült és a Bata-gyárnak praktikus előrelátását mi sem bizonyítja jobban, minthogy még az Indiába vezető tengeri úton, a „Moraya“ hajón is befejezetlen cipőket készítenek el. Ugyanakkor azonban Bata Tamás hazájából, Csehszlovákiából jön a hír, hogy maguk a cipészek, a kismesterek is kezdik a Bata cipőkkel, még olcsóság szempontjából is a versenyt fölvenni. Az első hír büszkeséggel kell eltöltsön bennünket, de ha kételyeink, félelmünk volt a cipésziparosság jövőjét illetően, úgy a második hír hivatott arra, hogy a jobb jövőbe vetett bizalmunkat még növelje.

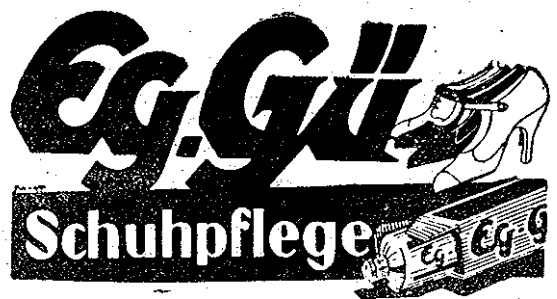
Japán dumping cipő. Miután a japán cipők elől a legtöbb európai ország határát elzárták, a Japán kormány a tömeges gyártás biztosítására praktikus lépésre határozta el magát. A japán cipőket szépen elcsomagolják, de a cipők nincsenek egészen elkészítve, hanem egy mellékelt utasítás képek kíséretében bemutatja, hogy egy-két kapocs betűzése által a cipő kész. Ily módon a japán cipők nem mint készárúk kerülnek forgalomba, tehát a határ előttiük nyitva van. Természetes azonban, hogy Romániában semmiféle aggodalomra nincs ok, mert bennünket ez a dumping nem érint.

Die Shoe Pegs, Halznaegelkartell haben wir in einem Brief darüber angefragt, ob es auf Wahrheit beruht, dass sie Preise zu ändern beabsichtigt. Hierauf bekamen wir folgende Antwort: Wir teilen Ihnen mit, dass Holzstiften in der Nachkriegszeit bis 1926 zwischen Lei 33. und Lei 36. en detail notierten. Seit Bestand des Verkaufsbureaus im Jahre 1926 wurde der Preis mit zwischen Lei 40 und Lei 42 en gros festgestellt, während der Verkaufspreis der Engrossisten unseres Wissens Lei 47 ist. In der Zwischenzeit, 1929—30 wurde die gemeinsame Verkaufs-Organisation gesprengt und die Folge eines ungewöhnlich scharfen Existenz-Kampfes war das Abgleiten der Verkaufspreise unter das Niveau der Gestehungskosten, wo einzelne Fabriken auch zu Lei 20 ausboten. Im Erkenntnis der Sachlage, dass ausser den inzwischen zugrundegegangenen Fabriken auch die noch vegetierenden diesen Kampf nicht länger zu führen in der Lage seien, kam die Organisation wieder zustande. Von einer Änderung des gegenwärtigen Preises kann keine Rede sein.

Hohle Absätze. Ein Mitarbeiter sah gelegentlich einer Auslandsreise Schuhe, die ihm auffallend leicht vorkamen. Es wurde ihm auch erklärt, dass der Absatz hohl ist und das leichte Gewicht hierin seine Erklärung findet. Das Material dieses Absatzes ist aus Leder, doch wird binnen Kurzem ein anderes Material den hohen Absatz bilden. In einigen Jahren wird diese neue Mode auch zu uns kommen.

Einer Beschmutzung der weissen Doppelseite ist jedoch leicht vorzubeugen u. zw. nach folgender Verfahren: man bringt unmittelbar nach dem Doppeln einen farblosen Schutzlack auf die Stiche, den der Faden annimmt. Dieser Lack holt alle Beschmutzungen fern, bezw. gibt die selben wieder leicht frei. Die Lackschicht bleibt auf der Doppelnäht, bis der Schuh in die Fertigmacherei gelangt. Dort wird diese mit Azeton, bezw. einer Lösung wieder entfernt.

Zweite Ausstellung der rumänischer Leder- und Schuhindustrie. Die zweite Ausstellung der rumänischen Leder- und Schuhindustrie wird vom 10 September bis 10 Oktober d. J. abgehalten. Die Organisation erfolgt seitens der Asociația Cizmarilor și Tăbăcarilor din România und hat dieser Verein zum Schutzherrn der Ausstellung S. M. den König bereits erbeten. Sie wird im Parcul Carol abgehalten und werden daselbst die Erzeugnisse hervorragender Schuhmacher erscheinen.

„DACIA“ uzine de piele S. A., Cluj

A szövetkezés eszméje A szerencse szekerének bakján

Folytatás a II. 2. számhoz.

A vár lakóinak haditanácsán ekkor a cipész-céhmester a következőket mondta: Köztudomásu, hogy a germánok folytonos lábbetegségben szenvednek, mert mint vándornép állandóan uton vannak, viszont azonban a mi kitűnő készítményű lábbeliink számukra valóságos megváltást jelentenek. Ezért én legjobb meggyőződésem szerint a következő csellel látom a várunkat megmentve. Itt a céhmester körülnézett és csak az egyes vezetőikkel külön ismertette hadicselét. Tényleg másnap küldöttség ment a germán táborba, fehér lobogóval és a vezérhez kért bebocsátást. A vezér éppen egy nagy puha párnán ült, lábán semmi cipőféle nem volt, ellenben jókora daganatok látszottak rajta. A küldöttség kérését kereken elutasította, nem is hallgatott rájuk, azonban amikor a céhmester palástja alól egy nagyszerűen elkészített topánkát húzott elő, akkor fölragyogott az arca, két kézzel kapott utána és nagy hűvvel kérdezte: hogyan készítitek ezt? A céhmester igen komoly arcot vágott és válaszolt: Nagyverséged és tisztjei nálunk állandóan a legszebben elkészített topánkákat kaphatják. Jól tudjuk, hogy a rossz cipők miatt mennyi sok fájdalomnak vannak kitéve, és mi el is határoztuk, hogy kész örömmel munkálkodunk érdekükben. Azonban ha a vár továbbá is ostrom alatt áll, akkor ez számunkra teljes lehetőség. Itt a céhmester elhallgatott és ugyanazzal az ünnepélyes arccal várta a választ. A nagyvezér erős gondolkodóba esett, többször megvakarta a fületét és végre örömmel válaszolt: de hiszen ez egyszerű dolog, ti készítitek nekünk 100 pár cipőt és mi továbbvonulunk. De hogy a jóbarátságot megtartsuk, küldjétek táborunkba néhány jó mesterembert, akik a mi topánkakészítőinket kioktatják.

Ragusa vára ily módon menekült meg és azok a lábbelikészítők, akik önszántukból a germán táborba mentek oktatóknak, alapjait vetették a későbbi híres germán céhrendszerek, a mely ugy politikai, mint gazdasági hatalmát minden időkön át éreztette.

Szerkesztőségünk a napokban minden megjegyzés nélkül lapokat kapott Japánból. Persze, hogy az összes munkatársak nekiültek és vitalitást követett, hogy hogy kell a betűket olvasni és a lapot tartani. Legnagyobb meglepetésre azonban az egyik oldal szélén magyar betűket láttunk tintával írva, amelyek így hangzanak: Messzi országból küldöm üdvözetemet erdélyi szaktársaimnak. Sok minden változott azóta, cipőim, ruhám már japán gyártmányok, de két dolog megmaradt az én hazámból. Az egyik a feleségem, Isten tartsa jóegészségben, a másik pedig tíz darab „Pap“-féle részelő, amelyek még ma is olyan jók, mint hosszú évekket ezelőtt.

Bódi mester tanácsolja:

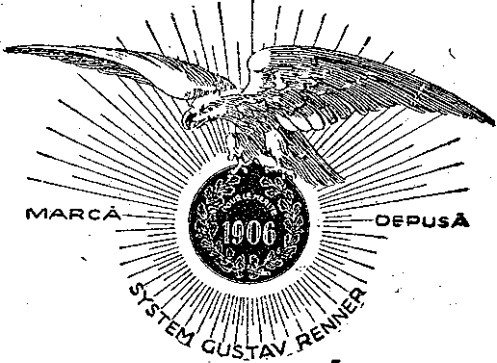
Hirdessen a CIZMARIA si PANTOFĂRIA-ba!

A lucskos ősz lassanként szigorubb ábrázatot öltött, a rózsapiros hajnalokat reménytelenül egymásután köd váltotta föl. Sárguló levelek imbulyogtak a levegőben, mint ittas emberek és a városka szép parkja elhagyatott volt. Hitegető napsugarak még ki-ki csalták a vállalkozóbb szerelmeseket, akiknek szívében tavasz volt, akik nem akartak tudomást venni az idők mulásáról. Ők azt hitték, hogy a tavasz örökéltű és mostoha idők nem léteznek.

Gyülekeznek a gond felhői

Pedig az ég borus volt. Kérkedőn járta végig a szél a városka uccáit, átsuhant a rezgő ágak között, de legtovább a Csobán mester házána! időzött. Mint rossz szomszéd mustrálgatta a nád-fődelet, amelynek teteteje már annyira gyér volt, hogy még a nyüvek is röstellték volna odaköltözni. Csobán mester ebben a házában lakott évek óta. Hosszu ideje már annak, hogy sok bizakodással megvetette alapját a boldog családi életnek, szépnek is indult minden, éppen úgy, ahogy ő azt még kis tanulókorában elgondolta. Vidáman kattogott a kalapács évek során át, a gyermekírás nemhogy zavarta volna, de még éppen jókedvű lett tőle. De megváltoztak a napok. Csobán mester nem akarta elhinni és nem tudta megmagyarázni magának, hogyan lehet az, hogy a kenyérgondok minden nappal nagyobbak lettek. Hiszen dolgozott volna örömmel a nap minden percében, de munka csak nem jött a házhoz, mintha az emberek összebeszéltek volna, hogy csak rongyos cipőben fognak járni.

(Folyt. köv.)

ZUDOR JÁNOS
FABRICA DE PIELE, CLUJ
Telefon: 12-10.

Gyártási cikkek: „Rendor“ speciális fekete Boxcalf és Mastbox SAS védjeggyel.

Meseriașul bun folosește numai

R A Ș P I L E

de marcă „PAP”, se găsește în toate magazinele de piele.

Minden jó szakember csak „PAP”-féle

FARESZELŐT

használ. Kapható minden bőrüzletben.

Főlerakat: „FURNITURA” S. A., Cluj

Vegyészeti gyár **ESTA-SUN** Chemische Fabrik
ORADEA, STRADA BEOGRADULUI 48.